

## **BẢN TIN “HỌC CÙNG CON”**

### **Bài học: “LÀM ANH THẬT KHÓ”**

#### ***Chủ đề: Trách nhiệm***

#### **TÓM TẮT BÀI HỌC:**

Tình yêu thương và trách nhiệm với những người xung quanh là một trong những chủ đề quan trọng mà cha mẹ cần phải hướng dẫn cho các bé ngay từ lúc bé mới hình thành nhận thức về thế giới xung quanh. Làm thế nào để giải thích cho bé về chủ đề khá trừu tượng và cũng có phần “nặng nề” này?

Phụ huynh có thể tham khảo bài học dưới đây trích từ sách Giáo dục công dân của Pháp. Bài học phù hợp dành cho bé từ 7 tuổi trở lên.

#### **CẤU TRÚC BÀI HỌC**

##### **A. Trích đoạn “Christophe trông em”**

Phụ huynh đọc cho bé nghe bài đọc dưới đây:

##### **CHRISTOPHE TRÔNG EM**

*“Christophe đã phải bỏ chuyến dạo chơi ngoài cánh đồng chiều nay để làm cái việc đáng chán này. Nhưng cậu lại thấy tự hào khi nghĩ đến lúc cậu hoàn thành nhiệm vụ khó khăn và mọi người nhìn cậu như một người đàn ông trong gia đình.*

*Cậu bày ra đồ chơi ra cho mấy đứa em; trò chuyện với chúng theo kiểu mà mẹ vẫn hay nói với bọn trẻ con. Rồi thì bế mấy đứa em trên tay, như cậu vẫn thấy mọi người hay làm, từng đứa một; cậu phải gồng người, nghiêng rặng, vận hết sức để ôm đứa em trước ngực cho khỏi rơi. Mà mấy đứa bé thì lúc nào cũng muốn được bế, chẳng bao giờ mệt; đến lúc Christophe không bế nổi nữa thì chúng bắt đầu khóc không thôi.*

*Mấy đứa nhỏ làm quần chân mà lại còn làm Christophe đau quá thế. Mấy đứa đều lem luốc, bẩn thỉu; chỉ mẹ mới chăm nổi chúng. Christophe chẳng biết phải làm sao nữa. Chúng đùa quá trớn hết mức. Đã mấy lần cậu định bặt tai một đứa nhưng cậu thầm nghĩ: “thôi các em nó còn bé, đã biết gì đâu.” Rồi với lòng cao thượng của anh lớn nhất nhà, cậu dành để mấy đứa tha hồ tiếp tục mà véo, mà đánh, mà vầy vò.*

*Thằng Enerst chả cần có gì cũng gào lên, giậm chân, lăn lộn dưới đất giậm dũ; thằng bé rất dễ bị kích động nên mẹ Louisa đã dặn Christophe phải chiều theo ý thích thất thường của nó. Về phần Rodolphe thì đúng là một con khỉ nhỏ, chỉ trực Christophe bế Enerst lên tay là lại bày trò nghịch phá sau lưng anh. Bế đồ chơi, làm đổ nước, làm rớt thức ăn hay sục sạo vào hốc tủ để bắn hết quần áo.*

Để đến lúc mẹ Louisa trở về, cái khoảnh khắc mà lúc này Christophe còn nghĩ sẽ được mẹ khen, thì sau khi nhìn vào “bãi chiến trường” ở nhà, mẹ tuy không nổi giận nhưng nói với Christophe nghe thật náo nức: “Ôi con trai tôi, con chẳng làm được trò trống gì hết !”

Christophe mặt buồn so, cậu thấy thật tủi thân.”

## B. Câu hỏi gợi ý

Phụ huynh có thể tham khảo những câu hỏi gợi ý dưới đây để giúp bé hiểu hơn về trích đoạn và những thông điệp từ đó.

1. Christophe phải bỏ điều gì để trông em cho mẹ ?
2. Theo em, cậu có buồn khi phải trông em không ? Tại sao ?
3. Cậu đã làm gì để mua vui cho các em ?
4. Theo em, tại sao cậu không thể bế tất cả cùng một lúc? Khi không được bế nữa, mấy đứa bé làm gì ?
5. Tại sao Christophe không nổi cáu với các em ?
6. Tính cách của Enerst như thế nào ? Và của Rodolphe ?
7. Tại sao mẹ Christophe không cảm ơn cậu vì những gì đã làm? Theo em điều đó có đúng không ?
8. Đã bao giờ em nhận một nhiệm vụ nhưng lại đảm đương không tốt không ? Hãy kể lại ?
9. Tại sao ta lại thấy tự hào khi chịu trách nhiệm về điều gì đó hoặc ai đó ?

## C. BÀI HỌC: Trách nhiệm là gì ?

Phụ huynh có thể tham khảo bài học dưới đây để giúp bé hiểu hơn về trích đoạn và những thông điệp từ đó.

**Chịu trách nhiệm có nghĩa là có khả năng để “bảo đảm” cho ai đó hoặc điều gì đó.** Như khi không biết ai đó nghịch ngợm gây lỗi, thầy cô hỏi ai đã phạm lỗi, bạn nào dám đứng lên tự giác nhận lỗi, thì là người có trách nhiệm, có trách nhiệm với hành động của mình.

**Mọi hành động đều gây ra hậu quả.** Không làm bài thì sẽ bị điểm kém. Không mặc ấm khi trời lạnh thì sẽ bị rét. Ngủ muộn thì mệt mỏi. Chơi những trò nguy hiểm sẽ gây hại đến mình và cả người xung quanh.

**Vì thế, hành động của ta thì hậu quả gây ra cũng của ta.** Ta không thể chối bỏ như nó không tồn tại. Ai đã nhận trách nhiệm thì phải đảm đương nó tới cùng. Nếu một người nhận chuẩn bị bữa tối, dĩ nhiên không thể để bàn ăn trống trơn khi đã đến giờ ăn tối. Đã nói là làm, đó là có trách nhiệm với lời nói.

Người nào chỉ biết hứa suông thì sẽ bị coi là kẻ vô trách nhiệm.

Chúng ta cũng hay cho rằng mình chỉ cần có trách nhiệm với việc mình đã chọn là chưa đủ. **Có những khi ta phải có trách nhiệm với nhiều điều mà ta không chọn lựa.** Alcide không chọn việc chăm sóc cô cháu gái, Christophe cũng không thích phải trông các em, hay Hoàng thử Bé cũng

*không nghĩ tới phải quan tâm đến bổng hồng. Không ai chọn được anh chị em hay cha mẹ. Thế những ta luôn thấy trong cuộc sống và cả sách vở, nhiều người tự thấy mình có nghĩa vụ trông nom các em hay chăm sóc cho cha mẹ.*

***Họ coi mình có trách nhiệm với tất cả những người họ yêu mến, và cần “bảo đảm” cho những người đó.***

***Luôn sống có trách nhiệm và chịu trách nhiệm là một điều khó khăn, đôi khi là một mối: Đó là một điều dung cảm, mà ai cũng có thể coi là điều dễ tự hào.***

#### **GHI NHỚ:**

- 1) Chịu trách nhiệm có nghĩa là có khả năng để “bảo đảm” cho ai đó hoặc điều gì đó.**
- 2) Mọi hành động điều gây ra hậu quả. Vì thế, hành động của ta thì hậu quả gây ra cũng của ta.**
- 3) Có những khi ta phải có trách nhiệm với nhiều điều mà ta không chọn lựa.**
- 4) Thật tự hào khi là người có trách nhiệm.**
- 5) Ta thường thấy có trách nhiệm với những người mà ta yêu quý**